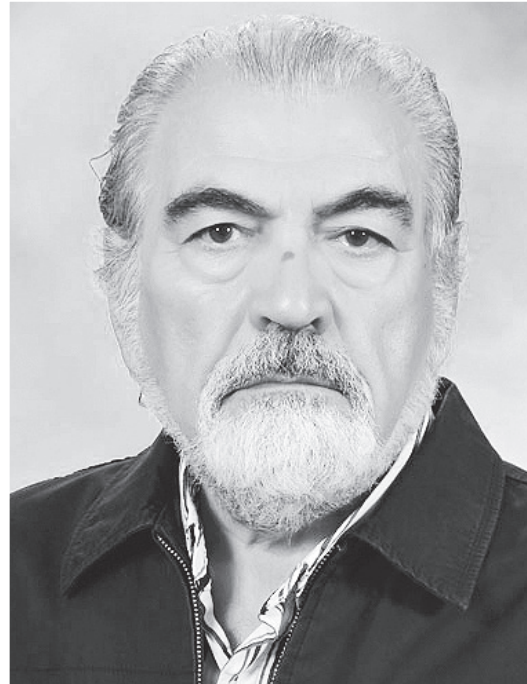

حسابداری دادگاهی، علم گردآوری اطلاعات دادگاه‌پسند

گفتگو با:

دکتر محمدحسن

سعادتیان فریور

کارشناس رسمی دادگستری،

حسابدار رسمی، مدرس دانشگاه

آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

حسابداری

حسابداری دادگاهی از خدماتی است که حسابداران حرفه‌ای عرضه می‌کنند گرچه در ایران هنوز دامنه و وسعت لازم را پیدا نکرده است. برای معرفی حسابداری دادگاهی به خوانندگان این شماره را به این موضوع اختصاص دادیم و از شما برای مشارکت در این گفتگو سپاسگزاریم. در شروع گفتگو از زبان شما خوانندگان را با حسابداری دادگاهی آشنا کنیم.

دکتر سعادتیان

شواهد حسابداری دادگاهی در قالب یک فقره گزارش به دادگاه‌های کیفری و حقوقی ارائه می‌شود. کیفیت کار حسابداری دادگاهی در صورت ارجاع مسئله به داور قضایی در معرض ژرف‌نگری عمومی قرار می‌گیرد. به عبارتی حسابداری دادگاهی علم گردآوری و ارائه اطلاعات مالی به شکلی که در

بیانیه‌ای در این زمینه وجود دارد؟

دکتر سعادتیان

در رابطه با استانداردهای خاص حسابرسی دادگاهی، استاندارد مشخصی عنوان نشده است و در غیاب این نقیصه می‌بایستی عنوان نمود که حسابدار دادگاهی باید دارای خصوصیتی به شرح زیر باشد:

الف: حسابدار دادگاهی باید علاوه بر حسابدار رسمی بودن، تجربه در زمینه دعاوی با موضوعات کیفی به خصوص در زمینه ادای شهادت، آگاهی و آمادگی ذهنی برای پاسخ‌گویی داشته باشد تا بتواند به‌عنوان کارشناس حسابداری دادگاهی انجام وظیفه نماید.

ب: نظریه کارشناس می‌بایستی از سوی طرفین دعوی و از نظر دادگاه مورد پذیرش باشد.

ج: بیانیه شماره ۹۹ استانداردهای حسابرسی هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) به نوعی می‌تواند نمایانگر استاندارد خاص مربوط به کارشناس دادگاهی باشد.
د: ضمناً مطالعه قانون کشف و افشای تقلب مالی مصوب کنگره ایالات متحد مورد پیشنهاد می‌باشد.

سنا

آیا حسابداری دادگاهی می‌تواند به بهتر شدن کیفیت

دادگاه علیه موارد مالی عنوان شده قابل قبول می‌باشد.

سنا

حسابداری دادگاهی به چه نیازی پاسخ می‌دهد؟

دکتر سعادتیان

شاید زمان مشخصی برای حسابداری دادگاهی وجود نداشته باشد. اما لزوم بر ایجاد حسابداری دادگاهی از زمانی که تقلبات سرمایه‌گذاری، دزدی، اختلاسهای خردوکلان، تقلب مدیران روبه افزایش گذاشت، برای جلوگیری از تروریسم مالی، نیاز به حسابداران و حسابرسان دادگاهی، روزبه‌روز جدی‌تر مطرح شده است.

سنا

حسابداران حرفه‌ای چگونه می‌توانند با موضوع حسابداری دادگاهی آشنا شوند؟

دکتر سعادتیان

افزوده شدن یک فصل کامل درباره حسابداری و حسابرسی تقلبات در کتابهای درسی حسابداری و حسابرسی و صدور بیانیه شماره ۳ استانداردهای حسابرسی داخلی درباره جلوگیری، کشف و بازرسی و گزارش تقلبات از جانب موسسه حسابرسان داخلی این انگیزه و آگاهی را به افراد حرفه‌ای داده است تا هر چه بیشتر به این امر توجه کنند و سیر تکاملی دانش خود را تا به امروز دنبال نمایند.

سنا

حسابداری دادگاهی چه موضوعهایی را دربر می‌گیرد؟

دکتر سعادتیان

رویدادهای مهم حسابرسی و حسابداری دادگاهی را در ایران می‌توان به تقلبهای مختلف از جمله تقلبهای مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران، دزدی و اختلاس، تقلب در معاملات و در صورت‌های مالی، تقلبات مدیران و غیرمدیران، تقلبات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی، تقلب در سیستمهای پرداخت و دریافت و افزوده شدن عبارت پشتوانه دادخواست بر واژگان حسابداری دادگاهی را می‌توان از جمله موضوعات جدید حسابداری دادگاهی دانست.

سنا

حسابدار دادگاهی چه ویژگیهایی دارد و آیا استاندارد یا

تسلط کامل بر

قوانین نظارتی مالی

یکی از مشخصه‌های مهم

حسابدار دادگاهی است

کلان رسیدگی می‌کند، ضرورت داشتن دادگاه‌های حسابداری در بخش عمومی که به جرائمی به جز جرایم روزمره و خرد اقتصادی رسیدگی می‌کند امری اجتناب‌ناپذیر است.

سازمان

در پرسشهای پیشین به ویژگیهای حسابدار دادگاهی اشاره کردید ولی حسابدار دادگاهی چه مسئولیتهایی دارد؟

دکتر سعادتیان

کارشناس حسابداری دادگاهی مسئول تشخیص حقوقی موضوع عنوان شده، نمی‌باشد. بلکه مسئولیت اصلی آن تشخیص درست و یا نادرست بودن گردش فعالیت‌های صورت پذیرفته شده در آن عنوان خاص در قالب ضوابط تعیین شده جهت حسابدار دادگاهی می‌باشد.

سازمان

آیا حسابداران دادگاهی باید از اصول اخلاقی خاصی پیروی کنند؟

دکتر سعادتیان

به صورت کلی می‌توان گفت مانند هر رشته دیگری تعهد اجتماعی، تعهد به اصول اخلاقی، صلاحیت و مراقبت‌های حرفه‌ای، تعهد سازمانی و وجدان کاری در اصول اخلاقی در حسابداری و خصوصا در حسابداری دادگاهی بسیار مهم و تاثیرگذار هستند. و می‌توان اضافه کرد که حسابدار دادگاهی باید کاملا به صورت بی‌طرف و با وجدانی آگاه به دنبال نقض ضوابط قانونی و مالی باشد، تسلط کامل بر قوانین نظارتی مالی یکی از مشخصه‌های مهم حسابدار دادگاهی می‌تواند باشد.

سازمان

اصل استقلال در مورد حسابدار دادگاهی چه اهمیتی دارد؟

دکتر سعادتیان

حسابداران به‌هنگام تهیه گزارش باید به‌عنوان یک فرد مستقل اظهار نظر کنند و این در مورد حسابدار دادگاهی هم صدق می‌کند زیرا در فرایند ارائه خدمات حرفه‌ای خود باید کاملا بی‌طرف باشد و گزارش خود را کاملا مطابق با اصول و ضوابط

رسیدگی به دعاوی و کاهش زمان و دردهای فرایند رسیدگی کمک کند؟

دکتر سعادتیان

بدون شک اگر در مقابل تعداد محدود دادگاه‌ها، مراکز نامحدودی برای حل اختلاف مالی قبل از طرح دعوی وجود داشته باشد، که باعث تقسیم شدن موضوع پرونده‌ها در میان این مراکز انجام پذیرد می‌توان به صراحت گفت که بار سنگین دادگاه‌ها تا درصد بالایی کاهش یافته و همینطور مدت زمانی و مالی کمتری به دوش طرفین دعاوی خواهد بود.

سازمان

آیا دعاوی مالی نباید فرایند رسیدگی جدای از دعاوی غیرمالی داشته باشد و به عبارت دیگر دعاوی مالی در دادگاه تخصصی رسیدگی شود؟

دکتر سعادتیان

بدون شک ایجاد دادگاه‌های تخصصی در هر زمینه مخصوصا مالی از سردرگمی و طولانی شدن موضوع پرونده‌ها جلوگیری می‌کند. ولی با توجه به دادگاه‌های جرائم اقتصادی که به جرائم

گنجاندن واحدهای درسی

مربوط به حسابداری دادگاهی

در دروس دوره کارشناسی

رشته حسابداری دانشگاه‌ها

مورد پیشنهاد است

حتی در شرایط پیچیده فعلی به صورت عملی مظهر راستی و انصاف باشند به جای دنبال کردن تقلب، می‌توانند آدمهای درستکار، شایسته، و متخصص را به کار بگیرند. با دادن بهترین اجرت ممکن و معقول و ایمن‌سازی شغلی برای آن‌ها و استفاده از راهبردهای پیشگیرانه شامل کنترل‌های تنگاتنگ، آیین‌نامه‌های اخلاقی، رفتارمنصفانه و اجرای موازین اخلاقی مدون و به دنبال آن به‌کارگیری حسابرسی داخلی و از همه مهمتر گردآوری نکات خاص اطلاعات محرمانه مالی که دور از دسترس همگان است، از تقلبها جلوگیری کنند.

سازمان

به نظر شما آموزش حسابداری دادگاهی در چه مقطع آموزش دانشگاهی باید انجام شود و دربرگیرنده چه مطالبی باید باشد؟

دکتر سعادتیان

گنجاندن واحدهای درسی مربوط به حسابداری دادگاهی در دروس دوره کارشناسی رشته حسابداری دانشگاهها مورد پیشنهاد است. این موارد می‌تواند شامل تقلب در سیستمهای پرداخت و دریافت، مبانی حسابداری دادگاهی، ذهنیت تحقیقاتی، خدمات مشاوره‌ای با وکلای مالی، چگونگی جلوگیری و کشف تقلب، و سنجش احتمال تقلب باشد. قابل ذکر است که در جامعه امروز افرادی که به‌تنهایی دارای تخصص مالی و یا حقوقی بوده باشند بسیار زیاد یافت می‌شوند ولی ما نیاز به افرادی داریم که دارای تخصص مالی و حقوقی به صورت توأم باشند و این یک نیاز حتمی است.

سازمان

امیدواریم پیشنهاد شما در باره آموزش این رشته مورد

توجه قرار گیرد. از شما سپاسگزاریم.

جلوگیری از تقلب یعنی

ساختن محیط کاری که

درستکاری را ارج می‌گذارد

حرفه‌ای مربوط انجام دهد. و هرگونه تحلیلی ممکن است به‌طرفداری از یک طرف دعوی برداشت شود و یا با یک درک ذهنی خارج از ضوابط صورت پذیرد.

سازمان

نقش حسابداران دادگاهی در دعاوی مربوط به ورشکستگی چیست؟ آیا از خدمات حسابداران دادگاهی در این نوع دعاوی که به‌طور کامل جنبه مالی دارد استفاده می‌شود؟

دکتر سعادتیان

در ایران بیشتر اعلام ورشکستگی و عدم‌توانایی پرداخت بدهیها توسط وکلای مالی انجام می‌گیرد ولی برای تایید ادعای وکلا و یا شخصیت‌های حقوقی و حقیقی می‌بایستی از خدمات حسابداران دادگاهی استفاده کرد.

سازمان

چه کنترل‌های ضد تقلب را می‌توان در شرایط پیچیده فعلی فعالیتها در شرکتها مستقر کرد؟

دکتر سعادتیان

جلوگیری از تقلب یعنی ساختن محیط‌کاری که درستکاری را ارج می‌گذارد. مدیران‌ارشدی که در بده بستان روزانه